

Szerkesztési iroda:
Csik-Szereda
Györgyjakab Márton
könyvkereskedése
birtokos
a lap szellemi részét illető
közlemények,
előfizetési pénsek és hirdetések kiadásának.

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETI LAP.
MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt.
(külföldre) 6 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Hirdetési díjak
a legolcsóbban számíthatnak.
Bélyegdíjért külön minden beiktatásnál 30 kr.
Nyilttéri cikkek
soronként 10 kr-ért közöl-
tetnek.

Felelős szerkesztő: Dr. Bocskor Béla. Kiadó tulajdonos: Györgyjakab Márton.
FŐMUNKATÁRSÁK: Hochschild Lajos Gyergyóban. Vitos Mózes a központban. Embery Árpád Udvarhelymegyében.

Előfizetési felhívás.

A „CSIKI LAPOK“ III. évfolyamának július—szeptember havi 3-ik negyedére új előfizetést nyitunk eddigi feltételeink mellett s egyúttal felkérjük t. előfizetőinket, hogy az 1-ső és 2-ik negyedi hátralékos díjakat szíveskedjenek beiktatni, mivel tetemes kiadásaink minden künnelevő követelésünk beszedését szükségessé teszik.

ELŐFIZETÉSI FÜLTÉTELEK:

Egész évre	4 frt.
Félévre	2 frt.
Negyedévre	1 frt.
Külföldre egész évre	6 frt.

Előfizethetni Csikszerezében Györgyjakab Márton nyomdájában, — Gyergyó-Szentmiklóson Kricsa Péter könyvkereskedésében.

A Szerkesztő és a Kiadó.

A munkásvizonyok és kíván- doriás meggyökben.

II.

De ha bármennyire akarjuk is kertiálni a kérdés feszegetésénél a tulajdonképpeni indító ok szőnyegre hozatalát, még sem lehet kitérni előle, s mégis csak azon kérdés hatol előtérbe, hogy valóban csakugyan ki kell-e a székelyeket valahova telepíteni és vajjon miért?

E kérdésre az én egyszerű és határozott feleletem az, hogy a székelyek kitelepítésére semmi szükség. Nem indokolja azt egy hárszályi érdek semmiféle téren, sem nemzetgazdasági, sem társadalmi, sem politikai, sem közgazdasági, sem ipari, sem kereskedelmi tekintetben. Ez az én meggyődésem, melyre az elhatározást a statisztikai adatok

hideg egybevetésén és számszerű mérlegelésén kívül, évtizedek óta a gyakorlati tapasztalat s a körülményeknek és állapotoknak figyelmes szemmel tartása érlelte meg. Ha tévedek, az is emberi dolog, de mentességemre szolgál az, hogy meggyőződésből beszélek.

Megkísérlem igazolni magamat.

Nem választom külön közgazdasági, politikai, társadalmi stb. okaimat, mit a kérdés körül felhozni akarok, mert azzal igen messze nyulnék e pár sor.

Közfelfogás szerint, sőt állambülcselet alapján is, állami vagy társadalmi közbélcépéssel való kitelepítésnek ott és akkor van helye, ha valamely vidék népessége a megélhetését képező tényezőkhöz aránylag annyira elszaporodott, hogy azon a téren, sem a meglévő intézményekkel, sem új intézmények meghonosításával meg nem férhet és meg nem élhet. Az ezen okon kívül eső kitelepítési szándék lehet igen szép, igen hazafias, igen dicső az illuzióban azért, hogy jónál jobb állapotokat óhajtsunk, de semmi alapot nem ad a gyakorlatban.

Vármegyénkben s így az egész székelyföldön a lélekszám aránya a lakott föld területének arányához képest, még távolról sem követeli a kitelepítés szükségét, még akkor sem, ha pusztán a statisztika számait vesszük is irányadóknak.

De tegyük félre a statisztikát és nézzük meg népünk életmódját. Ne tekintsük a kisbirtokos osztályt, melynek sorsa ugyan szánandó, de melyel úgy sem törődik ez idő szerint senki, hanem vegyük alapul a sokat kényeztetett és erősen féltve dédelgetett napszamos osztályt.

Napi keresményéből tisztességesen ruházódik, részint a maga szötte és fonta

kelméssel, sőt mint látjuk, eléggé kitelneki arra is, hogy a ruházkozásban nem ritkán fényűzést is gyakoroljon s bolti cikket vásároljon.

Egy csiki férfi napszamos tavasztól kezdve késő őszig naponta 40—50 krt keres, a nőnapszamos 20—35 krt. A múlt év nyári aratási munkánál egy nő napszamos étel mellett 50 krt kapott. De hol van az, az országnak bármely vidékén, hol a napszamos az élelmezésre rátartóbb és követelőbb legyen, mint nálunk?

Nyári dologidőben, mikor reggel munkába áll, kap kenyeret — esetleg turóval — és pálinkát; 7 órakor kapja a reggelit, mely rendesen főtt étel s legalább kétféléből áll. Délben szintén kétféle ételt kap, melyek egyike húsos; délután 5 órakor kap oszonnát, mely turóból, szalonnából, hagymából és pálinkából áll. Este újból vacsorát kap, nem ritkán kétféle étellel. — Egy nap ötször kell hát enni adni a mi napszamosunknak, melyre nemcsak rátartós, de melyet meg is követel, mert ellenkező esetben másnap nem lesz munkásunk. — Minő sorsba lehetne hát az ilyen napszamosot kitelepíteni, hogy ő aztán meg legyen elégedve?

De tegyük egy olesó számítását a nálunk általánosan szokásos napszamos-élelmezésre:

Reggel pálinka, kenyérral 4 kr. 7 órakor reggeli 10 kr. 12 órakor ebéd 12 kr. Délután 5 órakor oszonna 6 kr. Este vacsora 10 kr. Összesen 42 kr. Elhez járul a napszám, mely 30—66 kr s így 72 és 1 frt 08 kr közt váltakozik.

A cselédbérekéről már fennebb megemlékeztem. Mosolyog az ember rajta, mikor

A „CSIKI LAPOK“ TÁRCZÁJA.

Igazgatói megnyitó beszéd.

Tartotta Imots F. János igazgató f. évi június 28-án Csiksomlyón a rk. főgymnasium évzáró ünnepélyén.

(Vége.)

1882. július 2-iki záró ünnepélyen futó pillanást vettem az intézetünk körében felmerült eseményekre, melyek lelkiünket részint emelték, részint lehangolólag hatottak arra. Az előbbek hogy egyik kartársuk 25 éves tanári jubileumát ünnepelte; hogy Lönhart Ferencz urba új kezes főpásztort nyertünk és hogy a szállásügyben sikeres buzgólkodást fejtettünk ki; — emezek pedig b. e. Fogarassy püspökünknek, ki ezen gymnasiumunkat betetőzte s Lázár Dénes főispán és világi gondnoknak, ki oly buzgón karolta vala fel ügyeinket, gyászos elhalálzásuk. Ezen tanévben a csiksomlyói főnevelde alapítványainak száma magán fundációval szaporodott, melyeket közreműködésem mellett b. e. Péterffy József lelesikkerületi főesperes és madarasi plebános bőkezűleg alapított.

1883. június 27-iki záró-ünnepélyen, melyen Páll Sándor kir. tanácsos és tanker. főigazgató ur önmaga is jelen volt, a megjelent szülők és gyámok előtt újjólag tüzetesebben ismerttem a csiksomlyói nevelés-oktatás ügyét gyámolító és nehezítő körülményeket; — felhíván az érdekelteket amazoknak ápolására, — emezeknek pedig lehető elítárolására. Ez utóbbiakhoz tartozik a szállásügy is, melyre nézve azon örömhírt adtam a hallgatóság tudomására, hogy az erdélyi rk. Statis igazgató tanácsa Csikmegyétől a volt-praetoriai házat az ifjuság kollegiális elszállásolása céljából megvette. Birtokbavétele és felhasználása azonban még pár évig akadályokba fog tül-

közni. Ezen tanévben rendszeresítették a kezelésem alatt magokat kinőtt Ferenczi Péter- és gr. Haller Mária-féle magánalapítványok.

1884. június 29-én a báládó istentisztelet után, melyet segédlet mellett magam celebráltam, alkalmi beszédemet, — minthogy az idegen hallgatók feltűnően csekély számban jelentek meg — rövidebbre vontam vala: Tartalmából jelenleg a következő részeket idézem

A csiksomlyói rk. főgymnasium daczára azon sajtáságos viszonyainak és helyzetének, melyek egy közéletanoda megállapított céljaira nézve maig sem mondhatók kedvezőeknek, még sem akart soha és ma sem akar kitérni azon követelmények elől, melyeket a szülők, a társadalom, a kor és az előjáróság is egy jóra való hazai gymnasiumtól mindenha és minden körülmények között megvárnak; sőt ellenkezőleg nemes elhatározással száll versenyre az ország hasonló intézeteivel. Csak hogy midőn ez eleitől fogva így van, méltó az érdeklődő közönségnek is tudnia, hogy ezen pályaverseny és az ifjuság által elért eredmény Csiksomlyón még mindig több munkába és fáradságba kerül, mint igen sok más szerencsésebb helyzetű, dúsabban felszerelt és javadalmazott intézetnél.

A tanári testület a lefolyt évben fogantatosította az 1883. évi XXX. középisk. törv. keretében mindazt, mi az új. tanterv által előirt célokra legszükségesebbnek látszott és nálunk kivihető volt. Jelesen nagy tevékenységet fejtett ki arra nézve, hogy az új „Érettségi útastás“ szabványainak szigoruan eleget tessen; a tanidőt szigoru pontossággal felhasználta; fukarkodtunk a szünidőkkel; a taneszközöket, kivált a tanári könyvtárt, nagyobb mérvben gyarapítottuk; a szállás- és egészségügyet óberen felügyeltük stb.

A mi az ifjuságot illeti: az rendesen ki van téve a korával járó könnyelműség kárainak, a korszellem túlcspungásainak, a társadalmi

helyzet selejtes érintkezéseinek; úgy, hogy róla áll a költő király (Vörösmarty) találó rajza:

„Vak méh az ifjuság, mely mindenütt Mézet keres s majd szirtbe ütközik,
Majd tüske szúrja, majd lépen ragad;
S ha néha napján téved is virágra:
Ilatha szédül, nem talál hazát,
S késő panaszszaal döngi kárait.“

A mi ránézve most is felettébb kívánatos, azt sokszor hangsúlyoztam e helyről; ma is emlékébe idézem és figyelmébe ajánlom a tanuló ifjuságnak, hogy nem elég a lezcke szerinti haladás, hanem igyekezzenek a tanulmányok szellemébe behatolni, izlését fejleszteni, nyelvét, társalgását és föllépését finomítani; jóirányú művek olvasgatólásában keresse és lelje kedvét s kezdje meg már a gyakorlati és műveltebb életnek tanulni; védje magát az elszárlulás és korai fizikai fejlődés veszedelmes tünetei ellen. Csak így rakhatja le egy meglegedett, művelt élet alapjait, csak így felelhet meg a szülők és a haza méltó várakozásának.

1885. június 28-án a szépszámmal megjelent közönség előtt a lefolyt tanév fontosabb mozzanatairól beszámolván, a szülők és más érdekeltek, valamint az ifjuság figyelmét azon s a k p á l y á k r a hivatam fel, melyekre a közéletanodai tanulók egy részének már a gym. folyam alatt kitérniök célszerű, sőt tanácsos; figyelmeztetem miszerint abból, hogy egy ifju gymnasiumba lépett még nem következik szükségképpen, hogy majd érettségi vizsgálatot is itt kelljen tennie; hanem a gymnasiumi ifjuság egyrésze hajlamai és tehetsége szerint különböző szakpályákra térhet ki, — mielőtt a mindig szigorubbá váló érettségi vizsgálat sikertelen esélyeinek tenné ki magát. Intézetünknel e tanévben megkezdődött a zeneoktatása is.

1886. június 29-iki záró-ünnepélyen a s z ü l ö k vagy helyetteseiknek az iskolával való k ö z r e m ü k ö d é s ö k r ö l a középisk. Rendtartás

a nagy hirre vergődött olesó székely munkás- és cselédbérek miatt, valamely távoli ismerőse cseléd vagy munkás szerzésre kéri fel. Mikor a feltételt olvassa, maga is felsóhajt, hogy oly feltételek mellett bizony maga is szívesen látná a maga cselédeit és napszámait.

Hanem, ha valahol a negyedik vármegegyében vasutat építenek, gyárépületeket emelnek, vagy erdőt vágnak, oda tódul a székely napszámosság egész seregével. Körülhúzó, kémlél s ha előnyösnek látja s ha különösen nem szigorú az ellenőrzés, beáll a munkába és dolgozik a p s z á m b a, különben megfordul és haza jó megint, hogy egy újabb hirre megint felkerekedjék s újból kémlélje a helyzetet.

A székely ember szeret jönni-menni, világot látni; kedveli a változatosságot. Ez hajlamában van. Ez az egyik ok, mely őt munkakeresés végett hazulról fűzi. Egy másik ok az, hogy hazulról távolabb vidékre megyen munkára, ott egyedül megtakarítja munkabérént s hetenként vagy havonként summában veszi kezébe. Családjá tagjai nem támaszkodnak rá naponta s nem kéri el, nem használják fel napról-napra a keresményt s így hetek alatt egy kis tőkét gyűjthet össze; míg ha itthon dolgozik, a kereset naponta elkél s látszatja nincs. — Ezért kedveli a székely munkás a távol kaplató munkakeresetet. Ezért megy messze földre, még Oláhországba is, munkát keresni, s nem azért, mintha azt itthon meg nem kapná.

Ily viszonyok közt ne fájjon a feje oly nagyon azoknak, kik a viszonyok teljes ismerete nélkül, a székelyeket ki akarják valahova telepíteni.

Hanem ha csakugyan valakit a nyomorúság miatt ki akarnak telepíteni a Székelyföldről, akkor legelső sorban kezdjék meg a kitelepítést a kis- és középbirtokos osztályon és az iparosokon, kik ma-holnap odajutnak, hogy jobban teszik, ha földjeiket a madarak és a vadak legelőjéül hagyják fel; az iparosok pedig, ha szerszámaikat a tűzbe dobják és beállnak mindnyájan kitelepítendő szegény napszámosság népek.

Sem a földmivelő, sem az iparos ma-holnap nem tud semmi téren boldogulni, mert Csikban hiányzik minden segítő eszköz, a mely az elhagyott földmivelő vagy iparos produktumát a világforgalomban közvetítse.

A földmivelő produktumát nyersen oda kell dobja valamely jólelkű helybeli kufárnak, a ki nagy jószívűséget gyakorol akkor, ha megvásárolja azért, hogy ő jó nyereséggel tudjon rajta. Az iparos jár vásárról-vásárra s fuvarbérre elkölti az iparcikkéket. Az ipara folytatásához szükséges anyagokhoz pedig oly árban jut hozzá, hogy Csikszerejében péld. egy pár csizma majdnem másfélannyiba kerül, mintha azt Budapestről postán hozatja meg az ember.

Nem kitelepítés kell hát nekünk, hanem gyárak, vállalatok, vasút a k kellenek, melyek hiánya miatt a versenyből idáig ki vagyunk zárva. Más orvosság kell nekünk. Itt fölösleges munkáskéz nincs, hanem igen is van munkáskéz olyan, melynek itthon más irányu ellátása s felhasználása és értékesítése már kenyér- és életkérdés.

Tűzbiztonságunk érdekében.

Az elemi csapás nem az emberi akarat folyománya lévén, annak meggátolása sem lehetséges mindenkor saját erejéből. Mindazonáltal a mennyire hatalmában áll, siet minden rendelkezésére álló tényezővel némely pusztító elem dühöngésének lokalizálására.

Szomorúan emlékszünk a N.-Károlyban, Torockzón és Eperjesen történt, de már — hála a Jószívűnek — kihevert óriási tűzvészre, mely sajgó, de egyttal intő példát adott az ország városainak, falvainak, hogy a tűzbiztonság érdekében tegyenek meg minden óvintézkedést, és valóban szerves alpra fektessék a tűzrendszert. Egyszer már bontakozzék ki a tűzoltóság a külső csillóság köréből, legyen hivatása s nem hivalgása az önként vállalt kötelesség, célja az igazi tűzoltás és nem szolgasággá törpült rendfentartó kordon.

S minthogy a minden perczen beállható tűzveszély okozta károk megtérítésére nem elég az egyes vidékek áldozatkészsége: a belügyminisztérium vette kezébe az ügyet s elrendelte megyenként a már sok oldalról szorgalmazott kényszer-tűzoltást.

A megyei tűzrendészeti szabályrendelet 3. 4. és 6 ik pontja pedig a következőleg szól:

Minden, legalább 50 házzal álló község köteles következő tűzoltóeszközöket beszerezni

1) Egy szívófecskendő, legalább 10 centiméter átmérőjű széles henger, 60 méter tömlővel. 2) Egy vízfordító szekér, 3 hecl. hordóval és 1 he. káddal. 3) Két tűzletra. 4) Két csákány. 5) Két tűzhorog. 6) Két fejsze. 7) Négy vasvilla. 8) Két lámpás.

A még kisebb községek, valamint nagyobb építmények birtokosai a fent körülírt szívófecskendő helyett targonca- vagy puttony-fecskendő tartására kötelezettek.

Egyéb szerelvények beszerzése a kisebb községeknek is kötelességévé létezik.

A szívó fecskendők magyar országos egységes csavarral látandók el. A meglevő fecskendők, ha hengerüregük 10, vagy több cméter, egy év alatt a magyar országos egységes csavarra időmitandók át stb.

Nem tudom, hogy Csikmegye nemes törvényhatósága fogantatás-e már a miniszteri rendelet, hirdetéssel versenyfolyó, — hanem ha tanügyi szemléltető eszközök beszerzését illetően elrendelik a hazai cégek péld. Calderoni kizárólagos pártolását, — ha Brassó lát el legjobb és legtartósabb posztóval, — ha honi ipar pártolása a jelszó mindenben és mindenütt, a minthogy kell is annak lennie; akkor — szeretem hinni és remélni — hogy Csikmegye törvényhatósága sem fog szemet hunyni a tisztán helyi érdekű cégekkel szemben, nem fogja mellőzni a Székelyföldön egyedül létező, nemzeti büszkeségünket hirdető: Lántzky-Riemer-féle gépraktárt és gyárat sem.

Ez a gyár különben már szerepelt trieurükkel és más komplikált gazdasági gépekkel több hazai kiállításon; számos kiténtetési érme és oklevele van.

De eltekintve ezektől, a gépraktár életrevalóságát, tüzi apparátusának czélszerűen hasznos voltát, elég világosan igazolja Fogaraszvármegye folyó év május 25-én tartott tavaszi közgyűlésének jegyzőkönyve, mely szerint az állandó választmány véleménye elfogadtatik, határozó erőre emeltek, a megye alispánja pedig utasítottik, az elfogadott ajánlatok iránt a szállítási szerződéseket az illető vállalkozókkal, az eljárt árlejtési bizottság jelentése értelmében, lehetőleg mielőbb megkötni, a szállítást a vállalkozókkal legfeljebb 6 hónap alatt eszközölni stb.

A jelentésben részletezett átadási és fizetési feltételek mellett pedig az áll, hogy Trogmayer Gy. és Lántzky Riemer székelyudvarhelyi gépgyár czégetől szerzették be a kisebb községek részére szükséges 14 darab targonca-fecskendő, — az árlejtéskor megpróbált és jónak bizonyult minta szerint; továbbá a meglevő tűzfecskendők, számszerint 66 db, szintén a fent jelzett cégeknek adandók ki.

Torda-Aranyosmegye folyó évi március 1-én tartott versenypályázatán, az egész vármegyében szükségeltető tűzoltó felszereléseket és vízfordító szekereket — melyek igen elmés czélszerűséggel vannak készítve — egyedül a Lántzky-Riemer cég nyerte el.

Jelenleg Maros-Tordamegyével folytat tárgyalásokat, hol s a többihez beadott ofertek több ezer forint megtakarítást nyújtanak, természetes valamivel, tömegesebb megrendeléseknél, mint a budapesti cégek.

Különböző költségvetést, rajzokat, szó- és írásbeli megkeresésekre a legszívesebben küld; felszólítás esetén a községekben megtartandó gyűléseken személyesen megjelenik; egyébiránt udvarhelyi gépraktára bármikor megtekinthető.

Minthogy pedig minden mű dicséri a maga mesterét, bátor vagyok egész őszintén és önzetlenül ajánlani a Lántzky-Riemer czéget Csikmegye törvényhatóságának becses figyelmébe, mely valóban

13—15. §§-ai alapján tüzetesebben szólván, azon következtetésre jutottam, hogy azok, kik az újabb iskolai rendszer feladatának jó részét a szülők és gyámokra ruházzván, a nevelés fontos feladatát köztöltik és a tanárok közt megosztották: a gyakorlati életre nézve elszámították magukat, s azon eshetőségnek tették ki az iskola céljait s így az iskola legvitalisabb érdekeit, hogy most egyik fél keze sem levén szabad: a szülők és tanárok egymásra való tekintetből kölcsönösen korlátozva érzik magukat, vagy pedig gondolják, hogy a másik fél majd az ő dolgaikat is elvégzi. Be kell vallanunk, hogy a szülők vagy helyetteseiknek az iskolával való közreműködése, melyre az újabb nevelés-oktatási rendszer olyannyira számított és támaszkodott, — ma sehol és különösen nálunk a Székelyföldön sem pótolhatja különösen a fegyelem fenntartása dolgában azon bizalmibb küldetést, melylyel a régebb rendszer a nevelőt, tanárt és igazgatót nemcsak megbizással felruházta, hanem régi elv szerint: „Mitte sapientem et nihil ei dixeris.“ Ha a szülők éberebb figyelme s hogy úgy mondjam természeti ösztöne az iskolával való közreműködést, a nevelés céljainak támogatását realisabbá nem teendik: akkor az igazgató és tanári kar kevésbé vállalhat felelősséget a gymnasium előtt lebegő célok sikere iránt.

1887. június 28-iki záró-ünnepélyen tartott beszédemnek jellegéül Sz. Pál apostol (I. Kor. 9. 24.) ezen szavai szolgáltak: „Nem tudjátok-e, hogy mindenki egy versenytéren halad; mindnyájan futnak, de csak egy nyeri el a pályabért. Úgy versenyeztek, hogy elnyerjétek azt.“ Statisztikailag kiténtetvén, hogy gymnasiumunk növendékei összes létszámának csak mintegy 6%, az I. osztályának pedig 25%-a teszen itten érettségi vizsgálatot: azon kérdéssel foglalkoztam, mi történik a nem végzett 3/4-ed rész szel? Oda konkludáltam: Terejük ifjainkat a tehetségeiknek és hajlamaiknak megfelelő pályákra s fejlesszük

mindeniket azon eszme hatása alatt, mely minden lény fölött uralkodik s melyet a Teremtőnek alkotó gondolata kölesönöz.

Ezen tanévben beállítottat a téli torna; — előíratott a tanárok szolgálati és fegyelmi Szabályzata s rendszeresített 3 helylyel be. Molnár Balázs-féle alapítvány, melyet a néhai még 1881-ben fundált vala ingatlan birtokokban.

1888. június 29-iki záró-ünnepélyen jelégem ez vala: „Vajjon mi lesz ezen gyermekből? (Luk. 1. 66.) A mult évben felvett gondolatokkal kapcsolatban ez alkalommal is a tanár és tanuló szülő és érdekelt közönség figyelmét a tanuló ifjuság céljaira, a nevelés és oktatás föladataira s az ezekhez segítő eljárás módzataira irányoztam s tüzetesebben foglalkoztam a pályaválasztás kezdetével. — Annál inkább kellett ezt tennem, mert még mindig kénytelenek vagyunk tapasztalni, hogy általán véve még a 3 felső osztály ifjai sem tudnak hivatásukról és választott pályájukról beszámolni.

1889. június 29-iki záró-ünnepélyt már ezen átalakított és meg bővített gymnasiumi hallgató teremben tartottuk meg! A csiksomlyói rk. főgymnasium és a vele kapcsolatos nevelő házak anyagi gyarapodás és beruházás tekintetében oly átalakításokon és kiegészítéseken mentek keresztül, melyek ezen ősi gymnasium történetében újabb korszakot jeleznek.

Ezen átalakítások és építkezéseknek első céljok abban állott, hogy a gymnasium a törvény és a korigények által kívánt helyiségeket nyerhesen; a másik pedig az, hogy a Csiksomlyón künn szállásolt (externus) tanuló ifjuság kollegiális internatusban (társas bennlakás) alkalmasabb szállásba és közvetlenebb felügyelet alá jusson.

A csiksomlyói főgymnasium és hozzákötött növendékeknek iránya és szelleme a történet változások dacára megmaradt. — A gymnasiumnál

ugyanazon törvény és szabályzat értelmében, — ugyanazon keresztény és hazafias felfogás szerint, ugyanazon hivatás-érzettel és mindig fokozódó buzgalommal törekedett feladatát tanártestületünk megoldani, mint az előző években. Az új internatusban hasonlóképpen ugyanazon ker. kath. szellem és fegyelem, ugyanazon házi törvények és csaknem ugyanazon rendtartás jutottak érvényre, mint a melyek a finovdében fennállanak. Végül elmondhatom a Zsoltárossal: „átmentünk tűzön és vizen s kivezettél bennünket az enyhülés révpártjára.“ (Zsolt. 66. 12.)

1890. június 29. A tavalyi záró-ünnepélyen azzal számoltam be, hogy a csiksomlyói rk. főgymnasium a rég kijelölt irányban, a javában meg egyengetett és konsolidálódott uton haladott a kor követelményei szerint folyton fokozódó magas czélok felé. Ezen beszédemet olvashatta vidéki lapunkban a távolabbi közönség is.

Oktatást nyertek ifjaink az eddigi tárgyak mellett ns. Csikmegye segélyezése folytán a zenében és francia nyelvben is.

E tanévben alapítványaink száma a Kedves-Bara és Erős Elek-féle fundációkkal szaporodott.

1890. szept. 4-én az épen most le folyó tanévet Isten segítségül hívása után szintén alkalmi beszéddel nyitottam vala meg. Kiindulva sz. Pál apostol ezen szavaiból: „Pál plántál a poló öntöz, de Isten az, ki a gyarapodást adja“ azon magas célok és feladatokra irányítottam a figyelmet, melyek részünkről, a tanári testület részéről megfelelő buzgalmat és gondot, az ifjuság részéről megfelelő szorgalmat és munkát igényelnek. Különösen appelláltam az ifjuság figyelmére, mert a figyelem hasonló a derülő naphoz, melynek fénye tisztán látatja a tárgyakat és tüneményeket, melyeket a homály elfed. A figyelmetlen vagy szórakozott ember nyom

őstermelő székel hazánkban, Udvarhelyt van a gépraktár, Oláhfalun mellett. Szentkeresztbányán a vasgyár, mely több száz székel munkást lát el mindennapi kenyérrrel, sőt nagyobb pártolás mellett még több kezébe fog munkát azok közül, kik sorsuk jobbrafordultát csak Romániától várják.

Én hiszem, hogy — miután országos iparunk exportja eléggé védve és biztosítva van nyugaton a budapesti gyárak által — Csikvármegyét méltányolni fogja a fent jelzett, egyedüli székel egy szorgalmát annál is inkább, mivel e két megye régóta szelidaris, szomszédok és édes egyek sok mindenben és ezen solidaritás fogja garantálni meglehetősen elkallódott háziiparunk másodvirágzását, mely oly gyümölcsözőnek ígérkezik a már csak pénz s nem idő kérdésévé vált vasúti hálózat által. Utinam ita foret!

Emberly Árpád.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **LEGÚJABB!** A képviselőház hétfőn (13.) tartott ülésében folyt le a szavazás a közigazgatási törvényjavaslat felett. A javaslat mellett szavazott 261, ellene 99, távol volt 50 képviselő. S így a javaslat elfogadtatott a részletes tárgyalás alapjául.

— **Rekvium.** Folyó hó 8-án Haynald Lajos kalocsai bíboros érsek temetése napján, a helybeli rk. templomban gyászsztentiszteletet tartottak. A gyászmiséén Murányi Kálmán felsikói főesperes pontifikált nagy segédlet mellett. — A rekviumon megjelentek a hivatalok és szép számú közönség.

— **Műkedvelői előadás.** A csikszeredai műkedvelői társulat folyó hó 18-án rendezendő előadása, melyet a társulat többszöri felkérésre az országos színészegyesület nyugdíjalapja javára rendez, már előre is érdekesnek ígérkezik. Ezen alkalommal Molnár Györgynek, a kitűnő színművésznek és írónak egy népsziműve és egy monológia kerül színre. A próbák a hirneves szerző vezetése és felügyelete mellett szorgalmasan folynak s a mint meggyőződünk, a szereplő műkedvelők nagy szorgalommal és kiváló igyekezettel törekednek feladatuk megoldására. Hiszünk, hogy fáradozásukat minden tekintetben megfelelő siker fogja koronázni. Az előadásról a társulat a következő színlapot bocsátotta ki: A színészegyesület nyugdíjalapja javára. A „Csikszeredai Műkedvelő-Társulat” 46-ik előadása. 1891. július hó 18-án, szombaton a Hutter-féle nagyteremben a „csikszeredai műkedvelő-társulat” által adatik: A menyecske. Népszimű 3 felvonásban. — Irta: Molnár György. (Rendező: Molnár György.) I. felv. Pityi Palkó. II. felv.: „Könynyü Katót tánczba vinni, de nehéző ám ránczba szedni.” III. felvonás: A piros kendő. Személyek: Nagy István, módos gazda — Jakab János. Hajnal Kati, felesége — T. Nagy Imréné. Iluska, árva, Nagy István rokona — Sprencz Helén. Jancsi, juhászlegény — Balló Gábor. Palkó, kondás — Péter Árpád. Zsuzsa, szolgáló — Orbán Netti. Sára — Pap Györgyné. Magdus — Lakatos Mihályné. Oreg paraszt — Darvas Béla. Nép mindkét nemből, Czigányok. — Ezt megelőzi: Excelsior! vagy A szív és öntudat harcza. Monolog, Irta Molnár György. Flóra — Lakatos Mihályné. A darabok rendezését a társulat és a jótékonycezel iránti szíveségből Molnár György, hirneves színművészünk, a darabok szerzője volt szíves magára vállalni. Helyárak: Kőrszék 80 kr. Zártszék 60 kr. Állóhely 40 kr. Katonáknak és tanulóknak állóhely 25 kr. Karzat 20 kr. Jegyeket válthatni

nélkül halad el a vidék legszebb tájképei mellett is; míg a figyelmes lélek gyönyörködtető és tanulmányos élvezetet talál azokban.

Az 1891. tanévben az eddigi terv oly értelemben módosított, hogy a görög nyelv tanulása fakultatívá tétetvén, e helyett a felgymn. ifjak a magyar irodalom terjedelmesebb tanulását összekötve görög remekírók magyar szövegű olvasását, valamint a szabadkézi rajz behatóbb művelését választhatták. Ezen eltérő irányra, mely az egységes középiskola valóítására céloz, a lefolyt tanévben egy ifju sem vállalkozott. De mert az intézmény fennáll és foganatosítása sürgettetik: szükségesnek tartom a szülők és közönség figyelmét ezen körülményre újból felhívni, s bővebb tájékoztatás céljából ideit „Értesítő”-nk vezérközleményére utalunk.

E szerint a jövő időket is várják még reformok, melyek a gymnasiumi nevelés-oktatás pályaterét három évtized óta a kísérletezés hullámozó, hogy ne mondjam, süppedékes talajává tették.

Vége a mi csekély és ezen hűn szeretett intézetektől távozó személyemet illeti: én híven szolgáltam elveimet, melyek még az 1848. előtti rendszer talajban gyökereztek; de a rohamosan fejlődő új idők követelményeivel is mindig bírtam, a míg ezek a tiszta katolicizmus és a jobb értelemben vett humanitás szellemével megférhettek! Hálálom a Gondviselést, hogy e téren annyi idő alatt megállhattam, s a végrehajtott munkák után további megpróbáltatásoknak kitéve nem leszek. Isten velem!

Györgyjakab Márton társulati gazdánál. Este a pénztárnál. Kezdeté pontban fél 8 órakor. Ezen előadásra ismételve felhívjuk a közönség figyelmét.

— **A húsfogyasztó szövetkezet.** A nevezett szövetkezet — mint illetékes helyről hallottuk — működését e hó 16-án azideig, a míg erősen összebonyolódott számadásait rendbe hozza, be fogja szüntetni.

— **Színészet.** Egry Kálmán színtársulatának tagjai városunkba érkeztek; előadásai sorozatát e hó 15-én szerdán kezdik meg a Becsület cz. világhírű új szimű bemutatásával. A társulat a vidéki színpadok legjobb erőiből van összeállítva s megvagyunk győződve, hogy itteni működésükkel is megfognak felelni azon jó hírnévnek, melyet országszerte kivívtak maguknak.

— **Vasárnapi munkaszünet.** Az e tárgyra vonatkozó törvény (1891. XIII. cz.) és miniszteri rendeletek, melyekre az iparosoknak és kereskedőknek okvetlen szükségük van, kaphatók Györgyjakab Márton könyvkereskedésében, Csikszeredában. Ára 20 kr.

— **Czigány-lakodalm.** Szokatlan látványnak voltak ma tanui városunk főutcájának lakosai között azok, kik reggel 7 óra után figyelmüket az utcára is fordították. Ezen időtájban a sátorok alatt lakozó népből, két ifju pár vonult fel a rk. templomba, hogy egymásnak elmondják a „holtomiglant”. Az összes sátorok népessége kíséretül szolgált s pátriarchális egyszerűségben a tőlük már megszokott zsvaj közepette vonultak végig az úton s az ünnepélyes alkalmat csak a menet élén haladó 3 tagból álló zenekar és a menyasszonyok fején levő rózsás koszorú s a völegények fején levő rongyos kalapján ékeskedő bokréta árulták el. Az egyházi szertartás után a násznép egy pálinka áruló udvarán telepedett meg, hogy örömeiket egy pár liter „lütü” elfogyasztásával edessé tegyék. De hát „nincsen öröm, öröm nélkül”. Hogy-hogy nem, a 3 tagból álló zenekar rossz hangulatba jött s az udvarról az egész násznépet kiverte s félóra elteltével a zenekar is harcias nóták pengetése közben a szabadba menekült násznép után vonult.

— **Margit napi vásár.** A régebbi időkben a csikszeredai Margit-napi vásár országszerte híres volt: b e r b e c s v á s á r n a k neveztek. A keleti Kárpáton levő dús legelőkről a juhokat nagy csoportokban hajtották fel e vásárra, mely már Péter és Pál napján elkezdődött s tartott két egész hétig. Az ország legtávolabb részeiből is elöttek ide az érdekeltek kereskedők e tekintetben jóval szükségleteik beszerzése végett. A megváltozott viszonyok folytán az eddigi országos jellegű vásár kisebb körre szorult, s mondhatni helyi érdekűvé lett. Most is megkezdődik ugyan Péter és Pál napján, de már nem tart két hétig, hanem csak a közbeeső ünnep és szerda napokon gyakoroltatik. A baronvásár július 10-én kezdődött. Fellajtatott mintegy 2000 drb szarvasmarha, — megvétetett mintegy 950 drb. Az áruba bocsátott lovak száma körülbelül 200-at tett ki, melyek közül mintegy 60 pár lett megvásárolva. A piaci árákról más helyen tudósítunk.

— **A csikszeredai hirneves gyógyfürdő** ezen évben szokatlan nagy számban keresik fel a gyógyulni és üdülni kívánók. A vendégek száma már most az idény kezdetén meghaladja a 800-at.

— **Új körjegyzők.** A múlt hó végén a kászonjakabfalvi kör jegyzőjévé: Bütyk Károly, a csikszentgyörgyi kör jegyzőjévé pedig e hó elején: Gergely Péter választották meg. Mindkettő kellő képzettséggel bíró, munkaképes fiatal ember — azon körök lakosainak, kik bizalmukkal megtisztelték, hasznos szolgálatokat tehetnek.

— **Hirtelen halál.** Folyó hó 6-án Borszéken Kolumbán Anna váratlanul hirtelen elhunyt. A haláloset után azon hír terjedt el, hogy Kolumbán Anna mérgezés következtében halt el; a megejtett hivatalos boncolás azonban kiderítette, hogy Kolumbán Annának a halálát az aromatikuss fluidumok szertelen élvezése okozta.

— **Honvédtemetés.** Folyó hó 11-én Csik-Rákoson, odaváló Dobos Péter 1848—49-beli honvédhadnagynak, a kitűnő vitéz bajnoknak, a jó honfinak földi részei örök nyugalomra helyezettek. Temetése fényes és ünnepélyes volt, honvéd tisztársai és bajtársai közül többen megjelentek végső tisztelésén. A csikmegyei honvédegylet nevében gyönyörű szép koszorú tétetett koporsójára. A sirnál Benedek István, az egylet elnöke tartott gyászbeszédet; ki rögtönzött, de velős s szívekig ható beszédében ecsetelve a földi lét mulandóságát, s megemlékezve az elhunytak vitéz, bátor és hős tetteiről, az egylet nevében „Isten veled!” szavakkal tette meg a végbúcsuzást.

— **Mulatságok.** A gyergyószentmiklósi „Polgári olvasókör” f. hó 5-én tartotta meg nyári mulatságát a közeli „Nyires” nevű erdőben. Reggel mosolygó és vidám nap örvendeztette meg a mulatni készülő közönséget s zászlók alá csoportosulva, vidám zene mellett vonult ki előbb a rendezőség, aztán a nagyszámú közönség. A majáliszó polgárság benépesítette a ligetet s a madarak énekét a mulatók öröme és vigalma váltotta fel e napon, s a természet varázshatalmát megmutatta

az emberi szíveken is. Künn a szabadban reggel-til estig zavartalanul tartott a mulatság, az idő nagyon kedvezett a mulatóknak s a mily mértékben fokozódott a jókedv és vidámság heve, — az égen az árnyékos homály, a légben a hűsítő szellő oly mértékben ömlött széllyel; s mikor a kedv a a tetőpontra hágott, az égi hatalmasság is lebecsátotta hűsítő zuhanyát, de csak akkor, mikor a vidám társaság már hazafelé vette útját. A kis zuhanytól felfrissülve, újult erővel és hévvel a népkertben tovább folyt s jó sokáig tartott a mulatság, mely egy létesítendő polgári dalkör javára rendeztetett. A czél nagyon szép s polgárságunknak nemcsak szórakoztatására, hanem szemelleni hasznára is fog válni, azért a dalkörnek teljes sikert óhajtunk, a mit el is fog érni, mert a „Polgári olvasókör” élén a fáradhatatlan és tevékeny lelkű Ferenczy Károly plebános áll. — A gyergyószentmiklósi ifjuság több tagja a kereskedői kör helyiségéhez tartozó kertben július 11-én igen jól sikerült, rögtönzött táncmulatságot rendezett, hol a megjelent szép és nagyszámú közönség egy vigsággal teljes estét töltött el. Két négyes volt 30 párral. A vig társaság éjféltől oszlott széllyel.

— **Halálozások.** O-topliczai birtokos és kereskedő Jacobi Gergely Szászrégenben — hova üzleti ügyekben ment — folyó hó 10-én szívszélhűdésben váratlanul elhunyt. Temetése f. hó 12-én volt. — Győ-Csomafalván Bogdán Antal kereskedő, élete 55-ik évében folyó hó 10-én, hosszas szenvedés után meghalt.

— **Járványos szembetegség.** Gyergyószentmiklóson a trachoma-járvány föllépett s olyannyira elhárapódzott, hogy a községhen eddig mintegy 300 ilyen betegség konstatáltatott. — Szerencse, hogy nem mutatkozik veszélyesnek s kellő gyógyítás mellett a beteg könnyen tülesik rajta. Az orvos tapasztalata szerint, a betegséget a vidéki cselédek huzcolták be s leginkább a népesebb családokban fészkelte be magát. A betegek szemét mindennap kell gyógyítani s ez annyi teendővel jár, hogy a községi orvos egymagára képtelen ezt végezni. Noha dr. Felér Dávid, községi orvos páratlan lelkiismeretességgel és buzgósággal jár el a gyógyításban; mivel azonban a betegek száma igen nagy, kénytelen volt maga mellé segítséget kérni. Ilyen esetben a járásorvos volna hivatalra segédkezni, de e tekintetben ott állunk, hogy a népes Gyergyónak jelenleg nincsen járásorvosa. Tudunkkal járásorvosunk a múlt évben lemondott, de állása még eddig nem töltetett be. Pedig ha orvosunknak lesz kellő segítsége, a betegséget 2—3 hónap alatt meg lehet fékezni. — Biztosan állíthatjuk, hogy még a vidéki községek is tele vannak ilyen szembetegekkel, s a betegség lappangva tovább terjedhet, mert oly intézkedés még eddig nem tétetett, mely a bajt gyökerestől kiirthatná.

— **Községi jegyzőválasztás.** A gyergyótekerőpataki községi jegyzői állásra f. hó 7-én Máté Péter vajai körjegyző egyhangulag megválasztott. A választás közlekedésszerűséggel foly le, mert a megválasztott körjegyző igen jó bizonyítványokat mutatott fel, s így a község azon reményét fűzi e választáshoz, hogy derék jegyzőjében kiváló képességű és kitartó támaszt és vezető nyerne a községi ügyek.

— **Utonálló rablók.** Sándor Lajos bágyi (Udvarhelym.) lakos f. hó 5-én a székel-kereszturi országos vásáron 2 ókról eladott s azoknak árát 255 frtot zsebébe rejtven, nyugodt lelkiismerettel ballagott hazafelé. Nagy lön a csodálkozása azonban, midőn útközben Sándorfalva erdejében Ilonka Ferencz homoródszentmártoni lakos elébe ugrott, földre teperte és 255 forintját erőszakkal elvette. Ilonkát a rablásra Nyisztor József és Antal Lajos székeludvarhelyi lakosok biztatták fel, kik Sándor Lajos vásárját figyelmenlül kísérték s fájta foguk a 255 forintra. Mindhármukat letartóztattak; a 255 frtot letétbe, őket pedig a székeludvarhelyi kir. törvényszék fogházába, a hűvösre helyezték. A vizsgálat foly s az ki fogja deríteni, hogy a letartóztatott egyének — kik a gyanúsítást egész indignációval utasítják vissza — vajjon bűnösök e?

Szerk. üzenet. M-nak. Kolozsvár. Köszönet. — Szívélyesen üdvözljük.

— **Új cséplőgép.** Gyergyóaltalvi Ágoston Antal birtokos a napokban Budapesten egy egészen új szerkezetű 6 lóerejű és önműködő szalmarázóval ellátott verőlecezes gözcséplőgépet vásárolván, az közelebből meg is érdeklik. Ezen körülmény által ugy a győalfalvi, mint a szomszédos községek gazdáit jövőre megfogja menteni, hogy holmi kihalás, sutba való gépekre szoruljanak s így anyagi tekintetben is kárt ne valljanak. — Fiatal barátunknak — kit jellemes és szorgalmas embernek ismerünk — új vállalatához szerencsét kívánunk!

— **Haynald Lajos hagyatoka.** Az elhunyt kalocsai érsek végrendeletében tudvalevőleg az általa alapított Haynald alapot nevezte ki általános örökösévé. Mint a „K. N.” írja, az összeg, melyet ezen alap a végrendelet szerint örököl, összesen 600 frtra rug.

— **Alig van társadalmi vagy irodalmi kérdés,** melyre figyelmét ki ne terjesztené hazánknak egyik legjobb és legelterjedtebb szépirodalmi hetilapja: a „Képes Családi Lapok.“ F. évi 21-ik számában egy cikksorozat kezdett meg Tolnay Lajos jeles regényírónk és aesthikusunk hírneves tollából „A vidék és költői“ cím alatt, melyben irodalmi viszonyaink számos ferdeségét éles tollal ecseteli. Meg vagyunk győződve, hogy cikksorozat, mely különösen a vidéki írók és költők hivatottjaira akarja közfigyelmet terelni, kellő méltánylásban fog részesülni a közönség részéről. Az ismertetés sora Könyves Tóth Kálmánval kezdődik, kinek egy kitűnő rajza mindjárt közöltetik is. Ugyanazon számban van továbbá egy igen érdekes közegészségügyi cikk is: „A telefon, mint járványterjesztő“ cím alatt melyet a közönség különös figyelmébe ajánlunk.

ÉRTESÍTŐ.

A csikmezei egyetemi ifjúság által folyó hó 4-én, Csik-Szeredában rendezett hangversennyel egybekötött táncszertélyen felléptek: Csikszeredától N. N. 15 frt. Lakatos Jánosné, Madár Imre 2-2 frtot, Miskov Péter, Sándor Albert, dr. Fejér Antal, Gözsy Árpád 1-1 frtot. Gál Endre 50 krt. Csikszepizről: Zakariás Jakab, Zakariás L. Antal, Fejér Miklós, Szebeni Menyhért 1-1 frtot, Zakariás József, Potoczky Antal 50-50 krt. Karczfalváról: Dr. Filep Sándor 1 frtot. Csikszentgyörgyről: Hodor András 1 frtot, Urvölgyről: Dóczy János 1 frtot. Gyergyószentmiklósról: Dr. Fejér Dávid, László Menyhért 2-2 frtot. Benedek György, Demeter Domokos, dr. Tiltcher Ede, Ferenczy Károly, Görög Joachim, Kiss Antal, Lukács Vilmos, özv. Balás Mihályné, Szász Ignác 1-1 frtot. Gyergyószárhegyről: Both Ferencz, dr. Szini János 1-1 frtot. Gyergyótróiból: Szathmáry János 2 frtot, Kése Lajos 1 frtot. Gyergyóremetéről: Idősebb Melik István 5 frtot. Dobribán János, Ifj. Zakariás János 2-2 forintot. Gyergyótölgyesről: Engel József, Hassán Mahmet, Hassán Szulejman 2-2 frtot. Csathó István, dr. László János, Ferenczy István, Korpos Ádám, Miklós Antal 1-1 frtot. Székelyudvarhelyről: Simó Mátyas 2 frt. Kézdivásárhelyről: Dr. Szentpéteri Bálint, Balogh István 1-1 frtot. Kolozsvárról: Bocskor Mihály, Sebestyén Mózes, Dóczy Endre 1-1 frtot.

Csikszeredai piaci árjegyzék.

— Csikszereda július 13. —

Buza tiszta hektoliterenként 6 frt 50 kr. Buza közepes 5 frt 80 kr. Rozs 5 frt — kr. Árpa 5 frt 75 kr. Törökbuza 5 frt 40 kr. Zab 3 frt 60 kr. Borsó 10 frt. — kr. Lencse 15 frt. Fuszulyka 10 frt kr. — Kása 14 frt — kr. Burgonya 1 frt 50 kr. Marhahas (kilogrammonként) 40 kr. Sertéshus 44 kr. Borbécshus 28 kr. Szalma (métermázsánként) 1 frt 50 kr, Széna mm. 3 frt — kr. Ókór párja 250 frt — kr. Tehén párja 150 frt — kr. Faggyuyertya (kilogrammja) — frt 40 kr. Tüzfű kbm. (1 méter) 2 frt — kr. Malacz darabja 1 frt 80 kr. Lud — frt 80 kr. Bányás 2 frt — kr. Csirke párja 60 kr. 10 tojás 12 kr.

A kis lutri húzása

Brünn, 1891. július 8.

75. 74. 37. 87. 58.

NYILTÉR.

E rovat alatti közleményekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

Bizonylat.

Az „Első magyar gazdasági gépgyár részvénytársulat“ tek. Igazgatóságának

Budapesten.

b) Czimzett gyárból 1890. márczius 16-án vásárolt „C. S.“ jegyű gőzcséplőgép és az ahhoz alkalmazott 3 1/2 lóerejű legújabb szerkezetű gőzmozgonyra vonatkozólag, a kívánatra tisztelettel tudatom, hogy a cséplőgép igen jó szerkezetű, nagyon jó anyagból van összeállítva a legszilárdabb szerkezetben, mely kitűnően tisztít és osztályoz, munkaképessége óránként 5-600 közép nagyságú kéve. A mozgony is nagyon erős, s oly kevés tüzelőanyagot igényel, hogy naponta ritkán fogyaszt el 3 köbméter fűnél többet, munkaképessége és hasznavehetősége és a tüzelő anyag fogyasztására vonatkozólag teljes megelégedését nyilvánította mindazon gazda, a ki ezen géppel csépltetett. Jelzett cséplőgép és mozgony legalkalmasabb a közép- és kisbirtokosok részére, mert könnyen szállítható, sokat dolgozik és kevés tüzelő anyagot igényel.

Ezen gépet a nagyobb birtokosok is igénybe vehetik, mert munkaképességét, illetőleg csaknem versenyez a hat lóerejű gőzmozgonyhoz alkalmazott cséplőgéppel.

Zabolán, 1891. január 26-án.

Hadnagy Károly s. k., a közbirtokosság megbízottja.

Szám 16—1891. oltvölgyi víztársulat.

Érthetőség!

A Csikvármegyében alakult „Oltvölgyi Víztársulat“, mely a Tusnádfalu és Csik-Taplocza közötti oltfolyó — szakasz és völgyének rendezését tűzte feladatául a jelen év folyamán a VII. kerületi

m. kir. kultur mérnöki hivatal műszaki felügyelete mellett, nagyobb mérvű munkálatok kivételét kívánja eszközölni.

A végzendő munkálatoknál, jelesen a mederszakasz létesítésénél felmerülő földmunkát nevezett társulat vállalatba adja, s erre a vállalkozni kívánók figyelmét ezennel felhívja.

A vállalati összeg 14264 frt.

A munkálat elvégzése lehetőleg egy vállalkozóra bízatik, azonban egyes különböző nagyságú részek elvégzésére is lehet ajánlatot tenni, de mindkét esetben az igazgatóság fenntartja magának a jogot, hogy a különböző ajánlatok közül azt, vagy azokat fogadja el, a melyet és a melyeket legelőnyösebbnek tart.

A munkálat a vállalatba vétel után azonnal megkezdhető és a teljes bevégre a vállalkozó felelősségére két évi idő adatik.

Felhívom a vállalkozni szándékozókat, hogy ajánlataikat legtovább **július hó 28-ig** hozzám nyújtsák be.

Később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A részletesebb és a kötetendő vállalati szerződés pontjait magában foglaló feltételek Kováts Gergely társulati igazgatónál Csik-Verebesben, vagy a munkálatok helyszínén Veszprémy József kir. kulturmérnök urnál betekintheők, ugyezintén ez utóbinál az egyes munka részokről is a helyszínén teljes információk szerezhetők.

Csikszereda, 1891. június 26-án.

MIKÓ BALINT

főispán, mint társulati elnök.

Sz. 1473—1891. élvvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A gyergyószentmiklósi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy gyergyóremetei idős Melik István végrehajtónak gyergyócsomafalvi Portik József (a Jánosé) és neje Ambrus Rózália végrehajtást szenvedők elleni 250 forint tökekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a csikszeredai kir. törvényszék (a gyergyószentmiklósi királyi járásbírósg) területén levő Gyergyó-Csomafalva község határára fekvő a gyergyócsomafalvi 50. sztjkvben A 1. rdsz. 96/1. hrszra 2 frt, 2. rdsz. 108, 109. hrzi szokra 162 frt, 3. rdsz. 3388. hrszra 2 frt, 4. rdsz. 3926. hrszra 2 frt, 5. rdsz. 4567, 4568, 4569. hrszokra 2 frt, 6. rdsz. 4871 hrszra 6 frt, 7. rdsz. 5185. hrszra 4 frt, 8. rdsz. 5322. hrszra 2 frt, 9. rdsz. 6820. hrszra 2 frt; 10. rdsz. 9502. hrsz. 19 frt, 11. rdsz. 10469. hrszra 5 frt, 12.

rdsz. 11114. hrszra 1 frt, 13. rdsz. 11150. hrszra 1 frt, 14. rdsz. 11175. hrszra 1 frt, 15. rdsz. 14011. hrszra 2 frt. 16. rdsz. 14231, 14232. hrzi szokra 7 frt, 17. rdsz. 14642. hrszra 3 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban gyócsomafalvi idős Portik András javára C. 1. alatt bekebelezett életfogytiglani haszonélvezeti jog érintetlen hagyása mellett, — a gyócsomafalvi 63. sz. stjvben A. 1. rdsz. 112. hrszra 160 frt, 2. rdsz. 133/1. hrszra 3 frt, 10. rdsz. 3559. hrszra 7 frt, 11. rdsz. 4570. hrszra 2 frt, 12. rendszám 4811. hrszra 4 frt, 14. rdsz. 5186. hrszra 3 frt, 15. rdsz. 5524. hrszra 1 frt, 16. rdsz. 6011, 6012. hrszokra 12 frt, 17. rdsz. 6337—6339, 6467. hrzi számokra 12 frt, 18. rdsz. 9501. hrszra 19 frt, 22. rdsz. 10714, 10715. hrszokra 8 frt, 23. rdsz. 11110. hrszra 1 frt, 24. rdsz. 11151. hrszra 1 frt, 25. rdsz. 11185, 11186/1. hrszokra 2 frt, 28. rdsz. 12929. hrszra 9 frt, 30. rdsz. 13322, 13323. hrzi számokra 11 frt, 31. rdsz. 13734. hrszra 7 frt, 32. rdsz. 14042. hrszra 2 frt, 33. rdsz. 14124. hrszra 8 frt, 34. rdsz. 14230. hrszra 7 frt, 35. rdsz. 14970. 14971. hrszokra 12 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban a gyócsomafalvi Fejér Lajos javára C. 3. alatt bekebelezett életfogytiglani haszonélvezeti jog érintetlen hagyása mellett, — a csomafalvi 1054. sztjkvben A. 1. rdsz. 8887—8890. hrszokra 40 frt, 2. rendszám 9067—9070. hrszokra 25 frt, 3. rdsz. 9186—9188. hrszokra 24 frt, 4. rdsz. 10116—10118. hrszokra 21 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban — a gyócsomafalvi 1572. sztjkvben A 1. rdsz. 7827—7830. hrszokra 5 frt, 2. rdsz. 8664—8667. hrszokra 28 frt, 3. rdsz. 12813—12816 hrszokra 28 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban, — a gyócsomafalvi 1634. sztjkvben A. 1. rdsz. szám 2041. hrszra 5 frt, 2. rdsz. 11625. hrszra 4 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1891. évi augusztus hó 5-ik napján délelőtti 9 órakor Gyó-Csomafalva község házáján megtartandó nyilvános árverésben a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. tetz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni; avagy az 1881. LX. tetz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényt átszolgáltatni.

Kelt Gyergyószentmiklóson, 1891. évi május hó 6-ik napján.

A gyergyószentmiklósi kir. járásbírósg, mint telekkönyvi hatóságtól.

Szacsavay Imre, kir. jrbró.

(3-10)

Kézi lóerejű járógányos és Gőzcséplőgépek. Szóró- és Baker-rosták, Triurók, valamint a magas kormány rendeletere szerinti Tűzfecskendők és tűzoltószerek országos egységes tömlők, csavarok és a régi fecskendők átalakításai

Rendkívül olcsó áron megrendelhetők:

RIEMER EDE

„Első Székely Gépraktárában“
SZÉKELY-UDVARHELYT.

